

“การคิดเชิงวิพากษ์”

OCSC Learning Space

สำนักงาน ก.พ.

วิทยากร: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬารัตน์ ธรรมประทีป

1 การคิดเชิงวิพากษ์

หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของมนุษย์ โดยใช้กระบวนการทางสมองหรือสติปัญญาในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ เพื่อทำบางอย่างตามเป้าหมาย อาจจะเป็นการตัดสินใจเลือกแก้ปัญหา ไหม้หน้าหัวใจ เป็นต้น

2 ความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์

1. ลดจุดอ่อนการคิดตามธรรมชาติของมนุษย์
2. สืบค้นความจริง ไม่เร่งด่วน
3. เพิ่มการสังเกตความแตกต่างท่ามกลางความเหมือน สามารถค้นหาความจริงได้
4. เชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ถูกหลอกง่าย
5. ช่วยในการตัดสินใจตามข้อเท็จจริง ลดการใช้อารมณ์และความรู้สึก
6. เกิดความร่วมมือในการทำงาน
7. จุดเริ่มต้นของความคิดสร้างสรรค์

3 ขั้นตอนของการคิดเชิงวิพากษ์

1. การตั้งคำถาม
2. การรวบรวมข้อมูล
3. การใช้ข้อมูลด้วยเหตุผล และเชิงตรรกะ
4. การพิจารณาผลของการนำไปใช้
5. การพิจารณามุมมองอื่นๆ ประกอบ

4 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์

1. การตีความ การจัดกลุ่มข้อมูล
2. การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล
3. การประเมินผลและตรวจสอบข้อมูล
4. การสรุปอ้างอิง
5. การอธิบาย การเล่าเรื่อง ตามหลักเหตุผล
6. การควบคุมตนเอง และกระบวนการความคิด

5 การพัฒนานิสัยการคิดเชิงวิพากษ์

1. ฝึกวิพากษ์ตัวเองก่อน
2. เปิดใจกว้าง/ไม่มีอคติและลำเอียง
3. รอบคอบไม่ด่วนสรุป
4. จิตใจมั่นคง
5. แสวงหาความรู้
6. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างยุติธรรม
7. ไม่เลือกรับข้อมูลเฉพาะที่ตนเองสนใจ
8. อย่าทำตนเป็นผู้รู้ทุกเรื่อง

6 คุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดเชิงวิพากษ์

1. ชอบตั้งคำถาม
2. หลีกเลี่ยงการด่วนสรุป
3. อยากรู้ยากเห็น
4. ใจกว้าง
5. มั่นใจ และไวต่อความรู้สึก

WIN!

“การจัดการปัญหา”

1

การจัดการปัญหา

หมายถึง ความสามารถของสมองในการคิดและนำไปสู่พฤติกรรมเพื่อจัดภาวะที่ไม่สมดุลที่เกิดขึ้น หรือสถานการณ์ใดๆ ที่คนไม่สามารถบรรลุสิ่งที่ต้องการได้ โดยใช้ “ปัญญา” เพื่อนำไปสู่ภาวะสมดุลบรรลุเป้าหมายได้

2

ความสำคัญของการจัดการปัญหา

1. สามารถนำไปแก้ไขสิ่งที่ขาดหรือผิดพลาด
2. ลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในขนาดที่ โดยมีหลักการจัดการปัญหา ดังนี้ การเปรียบเทียบสาเหตุ ประเมินสาเหตุ คัดเลือกและตัดสินใจ และสร้างทางเลือก

3

ขั้นตอนการจัดการปัญหา

1. ระบุปัญหา
2. หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา
3. แจกแจงทางเลือกในการจัดการปัญหา
4. ตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดการปัญหา
5. วางแผนและกำกับติดตามการใช้ทางเลือกที่เลือก
6. ตรวจสอบผลลัพธ์

4

ทักษะการแก้ปัญหา

หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และทันเวลา โดยไม่มีอุปสรรคเกี่ยวข้องกับความสามารถในการระบุ การกำหนดปัญหา การสร้างทางเลือก และวิธีการในการแก้ไขปัญห

5

คุณสมบัติของผู้มีความสามารถในการจัดการปัญหา

1. หลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ในการจัดการปัญหา ไม่ใช้อารมณ์ให้อยู่เหนือเหตุผล หรือเอาอารมณ์เป็นที่ตั้ง
2. มีความมุ่งมั่นในการจัดการปัญหา ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหา
3. มีความคิดสร้างสรรค์
4. เปิดใจรับความคิดเห็นใหม่ของผู้อื่น
5. คาดหวังบนพื้นฐานของความคิด
6. มีความอดทน
7. ใช้หลักเหตุผล
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สื่อสารดี

6

ขั้นตอนในการจัดการปัญหา

1. ระบุปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา
2. มองหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา
3. แจกแจงทางเลือกในการจัดการปัญหา
4. ตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดการปัญหา
5. วางแผนการนำทางเลือกไปใช้จัดการปัญหา
6. กำกับติดตามการใช้แนวทางที่เลือก
7. ตรวจสอบผลลัพธ์การใช้แนวทางที่เลือก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

ทำให้สามารถตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นใจในการเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ทำให้ค้นพบวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ ในการทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ เหมาะสม ถูกต้อง และแม่นยำ

WIN!

